gemeente Buren

Tussentijdse rapportage nota ‘Ondersteuning vrijwillige inzet’

Inleiding

Voor u ligt de tussentijdse rapportage van de Nota ‘Ondersteuning vrijwillige inzet'. Hier wordt inzicht gegeven in de uitvoering van de nota sinds de vaststelling en wordt vooruitgeblikt op de verdere borging en doorontwikkeling van de ondersteuning van vrijwillige inzet binnen de gemeente Buren.

Vanuit de visie 'Iedereen doet mee’ zet de gemeente Buren zich ervoor in dat alle inwoners, ongeacht leeftijd, inkomen, achtergrond of beperking, kunnen deelnemen aan de samenleving. Vrijwillige inzet levert een belangrijke bijdrage aan sociale verbondenheid, gezondheid en welzijn en versterkt de leefbaarheid in onze kernen. Vrijwilligers zijn actief in uiteenlopende domeinen, waaronder zorg en welzijn, sport, onderwijs, duurzaamheid en de leefomgeving. Ze dragen onder andere bij aan de aanpak van eenzaamheid, het creëren van ontmoetingsmogelijkheden en het mogelijk maken van maatschappelijke, culturele en sportieve activiteiten. Zonder deze inzet zou de leefbaarheid in onze kernen aanzienlijk onder druk komen te staan.

Tijdens de beeldvormende avond van 24 oktober 2024 is met de gemeenteraad, partners en inwoners gesproken over de rol van de gemeente bij het ondersteunen van vrijwillige inzet. Daarbij is nadrukkelijk aandacht besteed aan signalen en behoeften uit het veld. Deze gesprekken bevestigden de wens om te bouwen aan een actief en duurzaam netwerk waarin vraag en aanbod elkaar vinden, kennis wordt gedeeld en uitgewisseld en vrijwilligers worden ondersteund en gewaardeerd. De gemeente geeft hieraan uitvoering via verschillende beleidsinstrumenten en voorzieningen waaronder de jaarlijkse vrijwilligersprijzen, de vertrouwenspersoon voor vrijwilligers en de vrijwilligersverzekering.

Op 4 februari 2025 heeft de gemeenteraad van Buren de nota ‘Ondersteuning vrijwillige inzet’ vastgesteld. In deze nota zijn de uitgangspunten vastgelegd voor de gemeentelijke ondersteuning van vrijwillige inzet en daarbij is Amendement A1 - GB PCG VVD aangenomen. De uitgangspunten richten zich op het stimuleren en continueren van vrijwillige inzet, het actief verbinden van vraag en aanbod, het ondersteunen van vrijwilligers en organisaties bij wet- en regelgeving en financiële of kennisvragen, en het waarderen en scholen van vrijwilligers. De nota is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke partners en is daarmee nadrukkelijk beleid *van* en *met* vrijwilligers.

In 2025 is gestart met de uitvoering van de nota en is een fundament gelegd voor een integrale aanpak van vrijwillige inzet. In 2026 ligt de focus op het verder verstevigen en verduurzamen van dit fundament, zodat ondersteuning van vrijwillige inzet structureel is verankerd en een vanzelfsprekend onderdeel vormt van het gemeentelijk handelen.
Ter uitvoering van de nota heeft de gemeenteraad € 250.000,00 uit de algemene reserve beschikbaar gesteld. Het eerste deel van dit budget is vrijgegeven bij de vaststelling van de nota op 4 februari 2025. Het tweede deel wordt vrijgegeven na bespreking van deze tussentijdse rapportage door de gemeenteraad.

Leeswijzer

In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de voortgang van de uitvoering van de nota en beschrijft de bereikte resultaten en aandachtspunten. In hoofdstuk 2 wordt vooruitgeblikt op de verdere uitvoering en borging van de ondersteuning van inzet door middel van voorlegging van drie scenario’s.

Tussentijdse rapportage uitvoering nota ‘Ondersteuning vrijwillige inzet’

Met de nota ‘Ondersteuning vrijwillige inzet’ heeft de gemeenteraad gekozen voor een duidelijke koers: vrijwilligersbeleid wordt niet alleen vóór, maar samen met vrijwilligers, inwoners en maatschappelijke partners ontwikkeld en uitgevoerd. Deze tussentijdse rapportage laat zien hoe dit uitgangspunt in de praktijk is toegepast en welke resultaten dat tot nu heeft opgeleverd.

Van beleid naar uitvoering

De uitvoering van de nota ‘Ondersteuning vrijwillige inzet’ is gestart vanuit de in de nota benoemde behoefte aan meer verbinding, betere ondersteuning van vrijwilligers en een actiever netwerk binnen de gemeente Buren. In september 2025 is met vrijwilligers, organisaties en maatschappelijke partners tijdens een startbijeenkomst opgehaald waar zij in de praktijk tegenaan lopen en welke ondersteuning zij nodig achten. Deze input vormt de basis voor de verdere aanpak.

Parallel hieraan is gewerkt aan het in kaart brengen van het bestaande vrijwilligersveld. Dit heeft geleid tot een netwerkbestand van ruim 400 vrijwilligers(organisaties) en contactpersonen binnen de gemeente. Vanuit deze basis zijn concrete activiteiten opgezet die gericht zijn op ontmoeting, kennisdeling en onderlinge versterking.

Netwerkopbouw en ondersteuning

In de afgelopen periode is er een kernteam en een helder en herkenbaar aanspreekpunt voor vrijwilligers en organisaties ingericht. Ook zijn onder meer workshops georganiseerd over vrijwilligerswerving en fondsenwerving. Deze bijeenkomsten waren volledig bezet en trokken samen 81 vrijwilligers(organisaties). Daarnaast zijn netwerkbijeenkomsten georganiseerd, waaronder netwerklunch rondom informele zorg in samenwerking met Welzijn Rivierstroom. Door deze activiteiten bewust in de verschillende kernen te organiseren, zijn vrijwilligers en organisaties uit verschillende dorpen met elkaar in contact gebracht. Hierdoor is een zichtbaar groeiend netwerk ontstaan waarin vrijwilligers elkaar weten te vinden en waarin samenwerking tussen organisaties wordt versterkt. Deze aanpak sluit aan bij de doelstelling uit de nota om te investeren in duurzame netwerkvorming. De samenwerking met Welzijn Rivierstroom heeft zich in deze fase geprofessionaliseerd. Dit komt onder meer tot uiting in de gezamenlijke netwerkbijeenkomsten en de gezamenlijke inzet op het gebruik van het vrijwilligersplatform.

Vrijwilligersplatform Burenvoorelkaar

Een belangrijk resultaat van de uitvoering is de ontwikkeling van het vrijwilligersplatform Burenvoorelkaar. Dit platform is een co-creatie met vrijwilligers en gemeentelijke medewerkers ontwikkeld en vormt een centrale plek voor vraag en aanbod rond vrijwillige inzet. Het platform is op 13 maart 2026 officieel gelanceerd en laat direct eerste resultaten zien, met drie succesvolle matches binnen zeven dagen na lancering.

Waardering van vrijwilligers

Waardering van vrijwilligers is een belangrijk speerpunt binnen de nota. Dit heeft onder meer vorm gekregen in het vrijwilligersfeest dat op 13 maart 2026 is georganiseerd. Er waren meer dan 200 vrijwilligers aanwezig. De bijeenkomst werd zeer positief beoordeeld (gemiddeld 4,9 op 5), wat onderstreept dat aandacht en waardering bijdragen aan het behoud en de motivatie van vrijwilligers. Ook de gratis maandelijkse bijeenkomsten, zoals workshops en netwerkbijeenkomsten, worden door deelnemers ervaren als een vorm van waardering.

De samenwerking met Welzijn Rivierstroom heeft zich in deze fase verder ontwikkeld. Waar deze eerder voornamelijk uitvoerend was, is nu sprake van een gelijkwaardigere en inhoudelijk sterkere samenwerking gericht op netwerkversterking. Dit komt onder meer tot uiting in de gezamenlijke netwerkbijeenkomsten en de gezamenlijke inzet op het gebruik van het vrijwilligersplatform.

Conclusie 2025-2026

De uitvoering van de nota 'Ondersteuning vrijwillige inzet' heeft in korte tijd geleid tot zichtbare resultaten. Er is een actief netwerk in opbouw, vrijwilligers ervaren ondersteuning en waardering en met het platform Burenvoorelkaar is een structurele voorziening gerealiseerd. De kennis van de vrijwilligers is versterkt en een digitaal steunpunt is ingericht. De eerste impact is zichtbaar en het draagvlak onder de vrijwilligers is groot.

Hoofdstuk 2. Vervolg 2026-2027: van opstart naar structurele versterking

Het eerste jaar laat zien dat de gekozen aanpak werkt en draagvlak heeft. Tegelijkertijd bevindt de ontwikkeling zich op een cruciaal punt. De basis is gelegd en er is duidelijke voortgang, maar verdere inzet is nodig om deze beweging duurzaam te verankeren. Met het tweede deel van het budget wordt ingezet op de doorontwikkeling naar een structurele, toekomstbestendige aanpak conform het projectplan 'Vrijwillige Inzet 2026-2027'. In Begrotingswijziging 2025-02 Nota 'Ondersteuning vrijwillige inzet' heeft de raad ingestemd om € 125.000,00 te onttrekken aan de algemene reserve in 2026. Gezien de financiële situatie waar de gemeente Buren zich op dit moment in bevindt is ervoor gekozen om de gemeenteraad drie scenario's voor te leggen waar de raad een besluit over kan nemen hoe de doorontwikkeling van de vrijwillige inzet zich voortzet.

Scenario 1 € 69.200,00: Basis

In dit scenario ligt de nadruk op het in stand houden van de primaire onderdelen die in de eerste fase zijn opgebouwd. De inzet blijft beperkt tot het uitvoeren van kernactiviteiten, zonder ruimte voor groei of verdere professionalisering.

Inzet:

- Organiseren van twee bijeenkomsten per jaar
- Beheer van het vrijwilligersplatform Burenvoorelkaar (basisniveau)
- Beperkte inzet projectleider vrijwillige inzet
- Kleinschalige waardering
- Begrotingswijziging noodzakelijk per 2027 structurele kosten à € 14.988 licentiekosten platform per jaar omdat de projectstructuur veranderd

Effect:

- Bestaande netwerk blijft waarschijnlijk behouden, maar groeit en ontwikkelt zich niet verder
- Het vertrouwen van inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties in de gemeente daalt doordat de gemaakte afspraken niet worden nagekomen
- Geen bereik van nieuwe doelgroepen
- Vergroot risico op afname van vrijwilligers en betrokkenheid in het netwerk

Duiding:

Dit scenario voorkomt dat de basisvoorzieningen voor vrijwillige inzet volledig wegvallen maar biedt geen voortzetting van de contactgericht en samenwerkingsgerichte aanpak die in de eerste fase met vrijwilligers is opgebouwd. De beschikbare personele inzet zal grotendeels worden ingezet voor het bijhouden van het digitale platform, waardoor er nauwelijks ruimte overblijft voor persoonlijk contact, maatwerkondersteuning en het snel kunnen inspelen op vragen uit het veld. Het risico bestaat dat het opgebouwde vertrouwen - gebaseerd op korte lijnen, bereikbaarheid en directe ondersteuning – wordt beschadigd. Juist deze elementen zijn essentieel om vrijwilligers te

behouden, nieuwe doelgroepen te bereiken in te spelen op actuele maatschappelijke opgaven. Door te kiezen voor dit scenario wordt er een reëel risico genomen dat de doelstellingen uit het vastgestelde beleidsplan niet kunnen worden gerealiseerd en dat het netwerk aan kracht en betrokkenheid verliest. Het vertrouwen van inwoners, vrijwilligers en organisaties in de gemeente neemt af. Door het afnemende vertrouwen van inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties in de gemeente heeft dit tot gevolg dat de gedane investering in het versterken van het vrijwilligersnetwerk wordt ondermijnd en niet het beoogde resultaat oplevert

Scenario 2 € 99.500,00: Versterking en doorontwikkeling
Dit scenario bouwt voort op de huidige aanpak en zet in op structurele versterking van het netwerk, verdere professionalisering door kennisdeling en een grotere zichtbaarheid van vrijwillige inzet binnen de gemeente.
Inzet:

- Organiseren van maandelijkse bijeenkomsten per jaar (workshops, netwerk- en themabijeenkomsten)
- Doorontwikkeling en actief beheer van het vrijwilligersplatform
- Structurele communicatie en wervingscampagnes
- Jaarlijks vrijwilligersfeest en vrijwilligersprijzen
- Gerichte inzet op jongeren en nieuwe vrijwilligersgroepen
- Versterking samenwerking met maatschappelijke partners
- Begrotingswijziging noodzakelijk per 2028: structurele kosten à € 14.988 licentiekosten platform per jaar omdat de projectstructuur in 2027 nog doorloopt

Effect:

- Verdere groei en versterking van het netwerk
- Het vertrouwen van inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties in de gemeente blijft stabiel: het daalt niet, maar groeit ook beperkt doordat niet alle eerder uitgesproken verwachtingen volledig kunnen worden waargemaakt
- Beter aansluiting tussen vraag en aanbod
- Toename van het aantal vrijwilligers en matches
- Grotere zichtbaarheid en waardering van vrijwillige inzet

Duiding: Dit scenario biedt een evenwichtige en duurzame doorontwikkeling van de vrijwillige inzet. De kern van de aanpak – netwerkvorming, kennisdeling, zichtbaarheid en waardering – kan worden voortgezet. Tegelijkertijd betekent dit scenario dat bepaalde onderdelen niet of slechts beperkt kunnen worden uitgevoerd. Het gaat daarbij met name om activiteiten die flexibiliteit en directe inzet vereisen. Zoals het snel inspelen op actuele vragen van vrijwilligers, het bieden van maatwerkondersteuning en het intensief onderhouden van persoonlijke contacten in alle kernen. Doordat deze elementen slechts gedeeltelijk kunnen worden geborgd, blijft het vertrouwen van vrijwilligers en organisaties weliswaar stabiel, maar groeit niet verder. De opgebouwde korte lijnen en het directe contact, belangrijke pijlers onder het vertrouwen, kunnen minder consequent worden voorgezet. Hierdoor ontstaat een beperkt risico dat niet alle doelstellingen uit het vastgestelde beleidsplan met haar vastgestelde doelstellingen volledig kunnen worden gerealiseerd. Met name waar het gaat om responsiviteit, bereikbaarheid en het ondersteunen van nieuwe doelgroepen. Scenario 2 legt een solide basis voor continuïteit en verdere professionalisering. Het biedt voldoende capaciteit om de beweging vast te houden en de vrijwillige inzet structureel te verankeren, maar kent beperkingen in het versterken van vertrouwen en de borging op lange termijn en de mate waarin flexibiliteit en persoonlijke ondersteuning kunnen worden geboden.

Scenario 3 € 125.000,00: Ambitieniveau vastgesteld beleid en uitvoeringplan 2025
In dit scenario wordt volledig ingezet op uitbreiding, innovatie en versnelling van vrijwillige inzet binnen de gemeente waardoor borging wordt gegarandeerd. Dit scenario sluit aan bij het ambitieniveau van het vastgestelde beleid en uitvoeringsplan in 2025.
Inzet:

- Intensief programma met bijeenkomsten en workshops
- Actieve community-vorming per kern (lokaalnetwerk)
- Doorontwikkeling platform met extra functionaliteiten en begeleiding
- Intensieve communicatiecampagnes
- Specifieke programma's voor jongeren en maatschappelijk betrokken ondernemen
- Extra ondersteuning voor organisaties (advies, coaching en maatwerk)
- Uitbreiding waardering vrijwilligers en lokale initiatieven
- Begrotingswijziging noodzakelijk per 2028: structurele kosten à € 14.988 licentiekosten platform per jaar omdat de projectstructuur in 2027 nog doorloopt

Effect:

- Sterke groei van het aantal vrijwilligers en initiatieven
- Grotere sociale samenhang en leefbaarheid in de kernen
- Innovatie in vormen van vrijwillige inzet
- Sterke positionering van Buren als gemeente met een krachtig sociale basis
- Toename van vertrouwen van inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties doordat de gemeente zichtbaar investeert in een toekomstbestendige sociale infrastructuur

Duiding: Dit scenario sluit volledig aan bij het ambitieniveau van de in 2025 vastgestelde nota 'Ondersteuning vrijwillige inzet en het bijbehorende uitvoeringsplan. Het gaat niet om méér doen dan eerder is afgesproken maar om het uitvoeren van wat met de gemeenteraad is vastgesteld. In dit scenario wordt de ingezette lijn volledig voorgezet, waardoor uitbreiding, innovatie en versnelling van vrijwillige inzet daadwerkelijk kunnen worden gerealiseerd.
Door te investeren in een sterke lokale infrastructuur, actieve community vorming, aanvullende functionaliteiten van het platform en gerichte ondersteuning van organisaties, wordt de vrijwillige inzet duurzaam geborgd. Dit versterkt de sociale basis, vergroot de leefbaarheid in de kernen en draagt bij aan het opvangen van toekomstige maatschappelijke opgaven, zoals de toenemende druk op zorg en ondersteuning.
Daarnaast laat de gemeente met dit scenario zien dat zij gemaakte afspraken nakomt en consistent uitvoering geeft aan vastgesteld beleid. Dit versterkt het vertrouwen van inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties en draagt bij aan een stabiele, toekomstbestendige samenwerking binnen het vrijwilligersnetwerk.

Monitoring en verantwoording

Conform amendement A1 wordt de voortgang transparant en inzichtelijk gehouden. Dit gebeurt door monitoring van deelnemersaantallen en diversiteit, gebruikscijfers van het vrijwilligersplatform, rapportage van workshops en evenementen en periodieke terugkoppeling richting de gemeenteraad.

Conclusie, afweging en bestuurlijke betekenis

De eerste fase laat overtuigend zien dat de gekozen aanpak werkt, draagvlak heeft en daadwerkelijk bijdraagt aan het versterken van de vrijwillige inzet in Buren. Tegelijkertijd bevindt dit proces zich op een cruciaal kantelpunt. De basis is gelegd en de eerste positieve resultaten en voortgang zijn zichtbaar. Verdere inzet is nodig om deze ontwikkeling te verstevigen en te laten groeien zodat het stevig geworteld is en niet meer weg te denken is uit de samenleving. Zonder

vervolg bestaat het risico dat het opgebouwde netwerk en de bereikte verbindingen aan kracht verliezen en dat het vertrouwen van inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties in de gemeente afneemt. De drie scenario's laten zien dat de mate van investering direct samenhangt met de mate van impact, duurzaamheid en borging van vrijwillige inzet in Buren.

- Scenario 1 borgt slechts het minimale en kent duidelijke risico's op terugval, afnemend vertrouwen en het wegvallen van het opgebouwde netwerk. De doelstellingen uit het vastgestelde beleidsplan worden niet gerealiseerd.
- Scenario 2 biedt een evenwichtige en duurzame doorontwikkeling en is het minimale niveau dat nodig is om de ingezette beweging vast te houden en te voorkomen dat de basis afbrokkelt. Er is een beperkt risico dat niet alle beleidsdoelen volledig kunnen worden gerealiseerd, met name waar het gaat om het snel inspelen op actuele vragen en het bereiken van nieuwe doelgroepen.
- Scenario 3 sluit volledig aan bij het ambitieniveau van de in 2025 vastgestelde nota 'Ondersteuning vrijwillige inzet en het bijbehorende uitvoeringsplan. Het gaat niet om méér doen dan eerder is afgesproken maar om het uitvoeren van wat met de gemeenteraad is vastgesteld. Dit scenario biedt de beste voorwaarden voor structurele borging, versterking van de sociale basis en het opvangen van toekomstige maatschappelijke opgaven.

Met het beschikbaar stellen van het tweede deel van het budget kan de gemeenteraad richting geven aan de gewenste ontwikkeling. Gezien de maatschappelijke uitdagingen, de noodzaak van een sterke sociale basis en het belang van vertrouwen van inwoners, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties, is minimaal scenario 2 noodzakelijk om de continuïteit te waarborgen. Scenario 3 biedt echter de meest toekomstbestendige keuze, omdat het de gemeente in staat stelt om de vrijwillige inzet structureel te verankeren, de sociale veerkracht te vergroten en inwoners daadwerkelijk te kunnen ondersteunen in een tijd waarin professionele zorg steeds schaarser wordt. De keuze voor een scenario is daarmee bepalend voor de mate waarin vrijwillige inzet zich ontwikkelt tot een stevig en blijvend fundament onder de sociale basis in de gemeente Buren.

Financiën

In de Nota 'Ondersteuning vrijwillige inzet' is op pagina 16 een overzicht opgenomen van het beschikbare budget en de bijbehorende kosten. Ten tijde van het opstellen van de nota waren de licentiekosten voor het digitale vrijwilligersplatform nog niet bekend en daarom als PM-post opgenomen. Inmiddels zijn deze bekend en vastgesteld op € 14.998,00 per jaar.

De genoemde licentiekosten zijn op dit moment niet gedekt binnen de begroting. Dit betekent dat een begrotingswijziging noodzakelijk is om deze lasten structureel op te nemen:

- Bij de keuze voor scenario 1: de begrotingswijziging is nodig vanaf 2027
- Bij keuze voor scenario 2 of 3: de begrotingswijziging is nodig vanaf 2028, omdat de projectstructuur in 2027 nog doorloopt
-

Na de afronding van de ontwikkelfase ontstaan structurele uitvoeringskosten, onder andere voor platformbeheer en netwerkbijeenkomsten. Deze kosten worden gedekt binnen de bestaande middelen van de opdracht aan Welzijn Rivierstroom. De opdracht wordt hiervoor opnieuw geformuleerd. Dit leidt niet tot aanvullende structurele lasten voor de gemeentelijke begroting